

První obsahová analýza diskusních příspěvků ke tvorbě standardu kvality profese učitele a odpovědi na často kladené dotazy

ÚVOD	2
PODĚKOVÁNÍ	2
ČÁST A – VÝTAH Z OBSAHOVÉ ANALÝZY A ODPOVĚDI NA ČASTO KLADENÉ DOTAZY	3
POZITIVNÍ OČEKÁVÁNÍ VERSUS OBAVY	3
ODPOVĚDI NA ČASTO KLADENÉ DOTAZY	5
• Jaký je smysl standardu? Z jakého důvodu je vytvářen?	5
• Proč začínáme tvorbou standardu, když jsme zatím nevytvořili podmínky pro kvalitní práci učitelů?	5
• Jaký je vztah mezi standardem a atestacemi?	6
• Jakým způsobem probíhá vývoj standardu a kdo se na něm podílí?	6
• Jak dlouho bude standard vytvářen a v jakých fázích?.....	7
• Myslíte tuto diskusi vážně – „vy tam nahore“? Budete skutečně brát ohled na zkušenosti, obavy a názory nás „tady dole“, kteří učíme ve školách?.....	7
ČÁST B – NEZKRÁCENÁ VERZE OBSAHOVÉ ANALÝZY	9
I. Úvod	9
II. ANALYTICKÁ ČÁST.....	10
• Jaké otázky Vás napadají v souvislosti se standardem kvality profese učitele?.....	10
• Jak rozumíte pojmu standard, jak byste jej vysvětlil(a)?.....	11
• Jaký je podle Vás hlavní smysl standardu?.....	12
• Jaký užitek (a komu) by měl standard podle Vás přinést, pokud bude dobře zpracován?...	13
• Jaké podmínky musejí být splněny, aby standard mohl dobře sloužit?.....	13
• Kdo by měl vytvářet a zajišťovat podmínky pro to, aby standard mohl dobře sloužit?	14
• Měla by kvalita práce učitele mít vliv na výši jeho mzdy?	14
• V čem spatřujete hlavní rizika, která mohou ohrozit fungování standardu v praxi?.....	15
• Má standard být povinný pro všechny učitele?	15
• Měl by podle Vás standard popisovat pouze jednu úroveň kvality závaznou pro všechny učitele, nebo má obsahovat i vyšší úrovně, které by dosahovali pouze někteří učitelé?	16
• Jak by se podle Vás mělo postupovat, pokud nějaký učitel nedosáhne standardu?	16
• Kdo a jak by podle Vás měl posuzovat, zda učitel dosahuje standardu?	16
• Měla by být vytvořena jedna společná verze standardu pro všechny učitele MŠ, ZŠ a SŠ?	17
• Jakým způsobem by měl být standard využíván v přípravném vzdělávání učitelů?	17
• Jak má být standard využíván pro podporu profesního růstu učitelů?	18
• Domníváte se, že tvorba standardu profese učitele je potřebná?	18
• Vyhovuje Vám předložené členění standardu (zvolené oblasti a podoblasti)?	18
• Jaké úpravy členění případně navrhuje?.....	19
• Prostor pro Vaše návrhy nebo úpravy formulací, které by standard měl obsahovat.....	20
• Jakékoli Vaše komentáře k tématu diskuse	21
III. SYNTETICKÁ ČÁST	22
• 1. Obavy diskutujících a námitky namířené proti myšlence standardu.....	22
• 2. Pozitivní očekávání diskutujících vzhledem ke standardu	25
• 3. Návrhy a otázky k procesu veřejné diskuse.....	26

Úvod

Předkládaný materiál se zabývá analýzou prvních 135 dotazníků, které byly vyplněny 16. - 23. března 2009 v rámci veřejné diskuse o tvorbě standardu kvality profese učitele. Dotazníky jsou zveřejněny na internetových stránkách **www.standarducitele.cz**.

Smyslem tohoto textu je:

- shrnout obsah prvního vzorku diskusních příspěvků
- prokázat, že diskusní příspěvky jsou brány vážně
- umožnit všem diskutujícím navazovat na to, co již bylo řečeno
- souhrnně odpovědět na často kladené dotazy

Text je rozdělen do dvou částí:

- Část A představuje výtah z obsahové analýzy a odpovědi na často kladené dotazy
- Část B představuje plné znění obsahové analýzy

Souhrnná analýza všech diskusních příspěvků z prvního kola diskuse a kompletní odpovědi na často kladené dotazy budou zveřejněny na začátku druhého kola diskuse, tj. 1.6. 2009.

Poděkování

Děkujeme Vám všem, kteří jste investovali svůj čas, své myšlenky a emoce do veřejné diskuse o standardu. V diskusi jde o důležitou věc a Váš hlas má vliv.

Budeme rádi, když si tento materiál pečlivě prostudujete, abychom mohli společně navázat na první analýzu diskusních příspěvků a na první odpovědi na často kladené dotazy.

Velmi si přejeme, abyste se do diskuse opakovaně vraceli. Tvorba našeho společného profesního standardu je v rukou nás všech.

Hana Košťálová
Jitka Miklová
Michala Píšová
Karel Rýdl
Vladimíra Spilková
Vladimír Srb
Hana Stýblová
František Tomášek

členové pracovní skupiny pro tvorbu standardu

Část A – výtah z obsahové analýzy a odpovědi na často kladené dotazy

Pozitivní očekávání versus obavy

Jaký užitek je nejčastěji očekáván od standardu, pokud bude dobře zpracován?

- Bude jasně vymezeno pojetí kvality ve výkonu učitelské profese. Vymezena bude jak minimální (standardní) úroveň, tak případně i vyšší stupně.
- Budou definovány podmínky kariérního postupu učitele i vazby na finanční ohodnocení.
- Zvýší se pomoc učitelům v jejich profesním růstu.
- Bude definována státní zakázka pro fakulty vzdělávající učitele i pro systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Hodnocení práce učitelů bude objektivnější.
- Zvýší se prestiž učitelského povolání.
- Zlepší se výsledky vzdělávání žáků.

Jaké jsou nejčastější obavy učitelů ohledně zavádění standardu?

- „Nebudu mít podmínky pro kvalitní výuku podle standardu.“
- „Nebudu za kvalitní práci lépe ohodnocen(a).“
- „Nebudu standardu rozumět.“
- „Budu mít méně času na výuku.“
- „Budu nucen(a) k nesmyslným činnostem.“
- „Budu hodnocen(a) neobjektivně.“
- „Budu znevýhodněn(a) oproti těm, kteří sice neučí lépe, ale umí lépe „prokazovat“ nebo jsou zadobře s panem ředitelem/paní ředitelkou.“
- „Budu pociťovat tlak ze strany rodičů na formální, snadno kontrolovatelné stránky vyučovacího procesu.“
- „I když se budu sebevíce snažit, nebude mi to k ničemu, protože žáci si neplní povinnosti.“
- „Budu nucen(a) k omezení kreativity, k „nepřečnickování“ a pouze k „standardnímu“ výkonu učitelské profese.“

Diskutující dále uváděli, že:

- Kvalita práce učitele by měla mít vliv na výši jeho mzdy (Ano 86 %, Nevím 4 %, Ne 10 %).
- Na otázku, zda je tvorba standardu potřebná, odpovědělo kladně 44 % respondentů, záporně 55 % respondentů. Respondenti z obou skupin uváděli obavy popsané výše. Převládala obava, že stát pouze zvýší nároky kladené na učitele, aniž by jim vytvořil nezbytné podmínky pro dosahování standardu (zejména podmínky finanční). Učitelé uváděli, že v minulosti se podobný postup již několikrát opakoval, zejména ve spojení s tvorbou a zaváděním školních vzdělávacích programů. Většina respondentů se jednoznačně shoduje v tom, že školství je neúnosně podfinancované.

- Standard, pokud bude vytvořen, by měl mít více úrovní než jednu (56 %). Pouze 17 % respondentů uvedlo, že by standard měl mít pouze jednu úroveň, ostatní odpověděli „Nevím“.
- Většina respondentů (70 %) si nedokázala představit, že by standard mohl být společný pro učitele MŠ, ZŠ a SŠ.
- Velmi se lišily názory respondentů na to, zda by standard měl být povinný pro všechny učitele (Ano 44 %, Nevím 18 %, Ne 38 %).
- Osobou, která by měla posuzovat, zda učitel dosahuje standardu, by měl být podle většiny respondentů především ředitel. V této souvislosti se však vyskytlo několik vážných obav (zejména riziko neobjektivit a neodvolatelnosti ředitelů).
- Hlavní podmínky, které musejí být splněny, aby standard mohl dobře sloužit jsou: (seřazeno podle četnosti)
  1. dostatek peněz
  2. jasnost, srozumitelnost a jednoduchost standardu
  3. souhlas učitelů s obsahem standardu
- Podmínky pro zavádění standardu do praxe by měli zajišťovat: (seřazeno podle četnosti)
  1. MŠMT
  2. ředitel
  3. učitelé
- Hlavní rizika, která mohou ohrozit úspěšné fungování standardu v praxi: (seřazeno podle četnosti)
  1. formalismus a byrokracie
  2. neobjektivita hodnotitelů
  3. nedostatek financí

Odpovědi na často kladené dotazy

V diskusních příspěvcích se často opakovaly některé dotazy a obavy. Členové pracovní skupiny pro tvorbu standardu níže předkládají své první souhrnné odpovědi.

■ Jaký je smysl standardu? Z jakého důvodu je vytvářen?

Odpověď:

1. Umožní cílenou podporu učitelům a celoživotní profesní růst provázaný se mzdovým ohodnocením.
2. Pomůže dobře zformulovat a odůvodnit požadavky na cílené navyšování státního rozpočtu českého školství, zejména ve prospěch mezd a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
3. Umožní zformulovat požadavek státu na profil absolventa VŠ studia učitelství.

Podrobnější odpověď naleznete v dokumentu Standard v otázkách a odpovědích, bod č. 3, kde jsou popsány další očekávané přínosy pro učitele, ředitele, žáky a společnost.

■ Proč začínáme tvorbou standardu, když jsme zatím nevytvořili podmínky pro kvalitní práci učitelů (zejména podmínky materiální a finanční)? Neměli bychom nejdříve vytvořit důstojné podmínky pro práci učitelů, a pak teprve standard kvality profese učitele?

Odpověď:

1. Aby MŠMT mohlo uspět ve své snaze výrazně zlepšit podmínky pro práci učitelů, je potřeba vytvořit kvalitní popis cíle, ke kterému chceme dojít. Tímto cílem je právě standard kvality profese učitele. Bez popisu cíle nemůžeme získat prostředky k jeho realizaci.
2. Nezačínáme jen tvorbou standardu. MŠMT připravuje celý systém podpory učitelů, který dále obsahuje systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, systém individuální podpory učitelů (mentoring), systém atestací a systém financování.
3. Současně s tvorbou systému podpory učitelů popíšeme podmínky nezbytné k jeho fungování. Jednou z těchto podmínek bude popis nezbytných nákladů ze státního rozpočtu (nikoli z evropských fondů apod.).
4. Standard je potřeba provázat i s pregraduálním vzděláváním učitelů. Z tohoto důvodu jsme požádali o spolupráci děkany všech fakult připravujících učitele. Většina děkanů již nominovala reprezentanty svých fakult, aby se podíleli na dopracování standardu.
5. Je třeba jasně říci, že ani standard ani systém DVPP ani atestace nesmějí být uváděny do praxe, aniž by stát zajistil nezbytné podmínky pro jejich realizaci (zejména finance). Realizace standardu není možná bez nových a lepších podmínek pro práci učitelů.
6. Shrnutí: existence standardu a vytvoření podmínek pro práci učitelů jsou vzájemně provázány, bez jednoho nedosáhneme druhého. Návrh celého systému použijeme pro jasné požadavky na cílené navýšení rozpočtu rezortu. Bez tohoto navýšení systém podpory učitelů nebude uveden do provozu.

■ Jaký je vztah mezi standardem a atestacemi?

Standard, o němž nyní diskutujeme, popisuje zatím jednu, a to základní úroveň kvality učitelovy práce. Je možné završit proces jeho dosahování nějakým formálním stvrzením. Také o jeho podobě je žádoucí vést diskusi. Uvažujeme při tom zvláště o postupu pro začínajícího učitele a zvláště o postupu pro učitele již zkušeného (pokud začneme standard ve školách používat, budou v nich v té době obě skupiny učitelů).

Začínající učitel: Začínající učitel, který usiluje o dosažení standardu, má mít zajištěnou potřebnou podporu (například má mít k dispozici uvádějího učitele, má mít snížený úvazek, aby mohl hospitovat u kolegů nebo se zúčastňovat setkávání dalších začínajících učitelů s kolegou – metodikem atd.). Závěrečné formální stvrzení by nemělo být založeno na teoretické zkoušce nebo teoretické práci, ani na „bodech“ za absolvovaná školení, ale na tom, jak učitel dokáže vyučovat ve třídě. Proto navrhuje, aby učitel po celou dobu uvádění do praxe shromažďoval ve formě portfolio to, co beztak vytváří – především své přípravy a komentáře k nim, některé práce svých žáků, zpětné vazby od různých subjektů apod. Atest (certifikát, osvědčení) se pak nezískává klasickou zkouškou, ale např. hospitací ve výuce a rozhovorem nad takto shromážděnými doklady o učitelově profesním růstu.

Zkušený učitel: Stejně jako začínající učitel může standard využívat k tomu, aby s jeho pomocí sám vyhodnocoval svou práci. Pokud usoudí, že požadavkům standardu jeho práce vyhovuje, může projít podobným procesem „stvrzení“ založeným na shromážděných dokladech a náslechu. Pokud si nebude jist, může se obrátit na kolegu či školního metodika (v budoucnu doufejme na mentora či kouče) s žádostí o profesní spolupráci. Ta se zaměří pochopitelně jen na to, co bude potřeba v učitelově práci vylepšit.

Pokud bude standard uveden do života v českých školách, bude dobré přemýšlet i o vyšších úrovních, které motivovaným učitelům umožní cíleně dále profesně růst a být za to také oceněn.

■ Jakým způsobem probíhá vývoj standardu a kdo se na něm podílí?

Tvorba standardu probíhá na čtyřech úrovních:

1. Vývoj standardu řídí osmičlenná **pracovní skupina pro tvorbu standardu**, která se schází jednou za 3 týdny a zodpovídá za obsah textů předkládaných k diskusi, za reakce na často kladené dotazy i za obsah první verze standardu, která bude vytvořena na konci diskuse. V pracovní skupině jsou zástupci ředitelů škol, vysokoškolských učitelů, pedagogických asociací a MŠMT. Skupina bude na začátku května rozšířena o dva členy (reprezentanty mateřských škol a středních škol). Podrobnější informace o členech skupiny naleznete na www.standarducitele.cz.
2. Pracovní skupina si dále vytváří širší **poradní skupinu** pro dopracování první verze standardu. Členem poradní skupiny se stávají reprezentanti vysokých škol připravujících učitele a reprezentanti pedagogických asociací, kteří jsou jmenováni svými děkany nebo statutárními zástupci svých organizací. Člena poradní skupiny mohou jmenovat i přímo řízené organizace MŠMT (NPI, NÚOV, ČŠI ..) a dále ČMOS. K nominování reprezentanta stačí zaslat jmenovací email s kontaktem

na reprezentanta dané organizace na adresu: **standarducitele@msmt.cz**. Úkolem členů poradní skupiny je studovat podkladové materiály k diskusi včetně obsahových analýz diskusních příspěvků, organizovat interní diskusi ve své organizaci a formulovat vlastní diskusní příspěvky i ucelenější koncepční návrhy jménem své organizace.

3. Paralelně probíhá **internetová diskuse** na stránkách **www.standarducitele.cz**, do které se zapojují učitelé všech stupňů škol, rodiče, studenti učitelství a kdokoli, kdo má zájem vyjádřit se k tématu. Diskuse nabízí možnost poskytovat strukturované diskusní příspěvky (formou dotazníku) i méně strukturované příspěvky k dílčím tématům. V internetové diskusi jsou zobrazovány i příspěvky členů poradní skupiny, které jsou formulovány za organizace, které reprezentují. Členové pracovní skupiny pro tvorbu standardu i členové poradní skupiny sledují průběh této diskuse a studují obsahové analýzy diskusních příspěvků, aby je mohli citlivě zohlednit při utváření standardu. Členové pracovní skupiny pro tvorbu standardu odpovídají na diskusní příspěvky souhrnně formou odpovědí na často kladené dotazy vždy na konci dané fáze diskuse.
4. Další možností, jak se přímo zapojit do tvorby standardu, je účast na **diskusních seminářích a konferencích k tématu standardu**, kterých se účastní členové pracovní skupiny pro tvorbu standardu.

■ **Jak dlouho bude standard vytvářen a v jakých fázích?**

Veřejná diskuse má zatím naplánovány tyto fáze:

I. fáze od 16.3. do 18.5. 2009

Na konci této fáze proběhne souhrnná obsahová analýza příspěvků. Podle jejích výsledků bude zaměřena druhá fáze diskuse.

II. fáze od 1.6. do 15.7. 2009

Rovněž na konci této fáze proběhne obsahová analýza a shrnutí diskusních příspěvků.

Původně se plánovalo, že na základě obsahové analýzy ze druhého kola diskuse bude do konce října 2009 vytvořena první oficiální verze standardu. Nyní je však pravděpodobné, že tvorba standardu bude pokračovat déle, aby na jeho obsah mohli mít co největší vliv učitelé, reprezentanti pedagogických asociací a reprezentanti fakult připravujících učitele. Předpokládáme, že do konce roku 2009 vznikne nová verze textu předloženého k poslednímu kolu veřejné diskuse.

■ **Myslíte tuto diskusi vážně – „vy tam nahoře“? Budete skutečně brát ohled na zkušenosti, obavy a názory nás „tady dole“, kteří učíme ve školách?**

Jen velmi pozvolna se daří diskutující učitele přesvědčit o tom, že jim (konečně) někdo naslouchá a že svými příspěvky výrazně ovlivňují obsah dokumentu i celý připravovaný systém podpory učitelů.

Diskusi a tvorbu standardu řídí zástupci učitelů a pedagogických asociací, kteří dnes a denně mnoho let zažívají náročné podmínky na všech stupních škol. Tyto podmínky

považují za nedůstojné a neudržitelné, a proto se rozhodli přijmout své role, i přes riziko, že se jejich práce stane zpočátku „hromosvodem“ pro pojmenovávání všech bolestí, kterými trpí naše školství.

Při tvorbě standardu tedy neexistují „ti nahoře“ a „ti dole“. Slyšet jsou hlasy všech učitelů, pouze se liší role jednotlivých diskutujících. Usměřování tohoto procesu je v rukou učitelů a je pojištěno členy vznikající poradní skupiny reprezentantů pedagogických asociací a fakult.

Jedním z nástrojů, jak postupně prokazovat, že hlas učitelů je jasně slyšet, je právě tento text a následující obsahová analýza diskusních příspěvků.

Část B – nezkrácená verze obsahové analýzy

I. Úvod

Předkládaná práce se zabývá analýzou prvních 135 dotazníků, které byly vyplněny 16. - 23. března 2009 v rámci diskuse o tvorbě standardu kvality profese učitele. Dotazníky jsou zveřejněny na internetových stránkách www.standarducitele.cz.

Analýza byla zpracována ve dvou krocích:

1. analytické zpracování jednotlivých otázek
2. syntéza zjištění z analýz jednotlivých otázek

V rámci prvního kroku byla posuzována četnost odpovědí na jednotlivé otázky a rovněž četnost jednotlivých typů výroků. Autentické výroky respondentů jsou ponechány bez redakčních úprav. V tabulkách jsou vymezeny jednotlivé typy výroků, jejich četnost a procentuální zastoupení (vztahuje se k počtu odpovědí na danou otázku, nikoliv k celkovému počtu respondentů). Výroky, které měly nižší četnost výskytu než 4, jsou uvedeny ve výčtu pod tabulkou. Procentuální zastoupení má pouze orientační charakter, vzhledem k velikosti zkoumaného souboru jej nelze označit za statisticky průkazné. Součet procentuálního zastoupení obvykle nedosahuje hodnoty 100 vzhledem k tomu, že významný počet výroků netvořily odpovědi na danou otázku (např. *bez komentáře* nebo *několik drobných asi pětisetstránkových doplňků*). U otázek, kde bylo uváděno více kategorií, je pod tabulkou uvedeno rovněž shrnutí.

V rámci druhého kroku byly z výroků vytvářeny obecnější kategorie, které popisovaly obavy diskutujících a námitky namířené proti myšlence standardu, popřípadě konkrétní formě její realizace. Dále byla shromážděna pozitivní očekávání diskutujících vzhledem ke standardu, návrhy a otázky k procesu veřejné diskuse i návrhy a otázky k práci se standardem a zhodnocen počet diskutujících, kteří zformulovali své vlastní návrhy obsahu standardu. Na závěr jsou uvedeny další důležité postřehy o diskusi.

II. Analytická část

Odpovědi respondentů jsou citovány v původním znění bez gramatických úprav.

■ Jaké otázky Vás napadají v souvislosti se standardem kvality profese učitele?

Odpovědělo 108 respondentů, tj. 80 %.

Pozn.: vzhledem k charakteru otázky jsou odpovědi tříděny do kategorií dle významu, nikoliv dle četnosti, jako je tomu u dalších otázek.

Otázky po smyslu a účelu

Proč? (8)

Proč nenecháte učitele učit? (3)

Proč nenecháte učitele učit metodami, které si vyberou?

Je to nutné? (2)

Pokud se nebude zjišťovat, k čemu bude?

K čemu bude, když dnes je už nedostatek učitelů? (4)

Komu bude sloužit? (3)

Čemu bude sloužit? (2)

Může standard přispět k zlepšení kvality výuky?

Může standard přispět k změně postavení učitele, ke zvýšení prestiže učitelů? (2)

Může standard přispět k spravedlivějšímu odměňování pedagogů? (2)

Srovnání s jinými profesemi

Mají standard i jiné profese? (6)

Otázky na dokument

Co bude obsahovat?

Kdo ho bude definovat? (2)

Jak vytvořit standard profese, ve které prolíná tolik oborů?

Otázky týkající se zavádění standardu

Kdo bude ověřovat jeho naplňování? (4)

Jak se bude posuzovat naplňování?(2)

Kdo bude dbát na jeho dodržování? (2)

Jak se bude ověřovat jeho plnění?

Kdo bude dbát na objektivní posuzování?

Jak bude zajištěna objektivita posuzování? (2)

Kdo bude mentorem?

Kde se budou zkoušky skládat?

Kdo bude učit za vzdělávající se (zkoušené) učitele? (5)

Kdo povede zájmové útvary pro děti ze sociálně slabých rodin?

Vymezená úroveň standardu se týká absolventů (2), nebo toho, co vše by měl učitel během své profese studovat a zkoumat, aby si udržel kvalitu profese učitele?

Jak bude vypadat systém atestací? Kolik bude mít úrovní?

Za jak dlouho začne platit?

Po kolika letech praxe ho učitel bude muset naplnit (prokázat)?

Otázky týkající se podmínek pro zavádění standardu

Jak učit žáka tvořivě myslet v různých předmětech a oborech, když je zkoušen především různými testy, závislými více či méně na vědomostech, nikoliv na skutečných schopnostech žáka?

Co se stane po zavedení standardu

Jaký bude důsledek existence standardu?

Co se stane s tím, kdo neprojde?

Realizovatelnost

Podaří se vytvořit systém realizovatelný v praxi? (3)

Jak zajistit, aby nezůstalo u dokumentu? (2)

Kdo myšlenku standardu dotáhne do praxe?

Kolik učitelů bude přistupovat k naplňování dobrovolně? Jak je motivovat?

Peníze

Bude se tento systém odrážet do finančního ohodnocení?(4)

Kolik to bude stát a kde na to vezmeme? (3)

Otázky na „oprávněnost“ autorského týmu (5)

Proč mezi autory standardu nejsou žádní odborníci na výuku přírodovědných předmětů?

Na které střední nebo základní škole učí, jak dlouho a jsou mezi kolegy oblíbení? Mají autoři svůj standard?

Nezařazené

Bude se někdo zabývat tím, jak zatraktivnit povolání pro přicházející učitele?

Proč není finančně zohledněno postgraduální studium?

Proč se opět začíná na úrovni základních škol a vysoké školy se nechávají v klidu?

Jak individualizovat výuku ve třídách s 25 – 30 žáky?

Jsou pedagogické fakulty připraveny v tomto duchu připravovat budoucí učitele?

Jak v praxi zajistit, aby to, co má být zobecněným modelem „univerzálně ideálního“ učitele, bylo aplikovatelné (a efektivně aplikováno) ve vztahu k jednotlivým, rozmanitým, „nejednotným“ lidem-kantorům? Jinak řečeno: Jakékoliv standardy myšlení, hodnot či chování, prostoupí-li psychiky různých lidí, začnou mít různé variace, barvy, příchutě a mnohdy představují vypadat jako původní standard. Např. „vhodně využívá prostředky neverbální komunikace“ vypadá úplně jinak u tučné neurotické blondýny než u astenického zamklého postaršího hipíka (příčemž oba typy můžete ve třídě potkat...).

Co je možno udělat, aby bylo ... nemorální chování postižitelné?

■ Jak rozumíte pojmu standard, jak byste jej vysvětlil(a)?

Odpovědělo 93 respondentů, tj. 69 %.

	počet respond.	%
nutná úroveň pro kvalitní vykonávání profese	66	71
průměr ve smyslu šed', škatulkování	4	4
pojem vyhrazený pro zboží, nikoliv pro lidi	2	2

■ Jaký je podle Vás hlavní smysl standardu?

Odpovědělo 98 respondentů, tj. 73 %. Zaznamenáno bylo 127 výroků.

	počet výroků	%
žádný	22	17
podmíněně žádný, tj. myšlenka dobrá, tato konkrétní realizace špatná	4	3
popis kvality	18	14
znechutit, otrávit učitele	9	7
objektivizace kritéria pro posouzení práce uč.	9	7
vykázat činnost	8	6
lepší odměňování	6	5
zvýšení prestiže	5	4
prospěch pro tvůrce standardu	5	4
unifikace	4	3
nevím	4	3
vytvoření pracovní náplně pro úředníky	4	3
ke zvýšení úrovně vzdělávání	4	3

3x – zkvalitnění výuky, pro pedagogické fakulty,

2x – zvýšení úrovně učitelů, oklešťování autonomie ředitelů, odpoutání pozornosti od jiných problémů, podpora kariéristů

1x – uspořádání chaosu, alibizmus v hodnocení učitele, převzetí větší odpovědnosti, pokus udržet kvalitní lidi, nástroj pro učitele, nástroj k zamezení poškozování dětí, zviditelnění ministra, příležitost k zpřesňování myšlení o tématech, která jsou standardizována, defraudace, posouzení dané situace, řád pro kariéru, efektivní systém (*Efektivní a kontrolovatelné (modelové) vynakládání státních prostředků (prostředků daňových poplatníků)*), mnoho práce (*Bojím se především (byť to jistě není úmysl tvůrců), že standardy přidělají kantorům mnoho nové práce, která ve finále kvalitě vyučování prospěje zanedbatelně.*)

Shrnutí: Výroky respondentů lze v zásadě rozdělit do tří skupin:

1. standard nemá smysl (17 %), respektive nemá smysl předložená forma standardu (3 %),
2. standard má pouze skrytý, neveřejný smysl – vykázat činnost, získat politické body, získat prospěch pro tvůrce standardu, znechutit a otrávit učitele, odpoutat pozornost od jiných problémů (32 %)
3. standard má smysl (40 %) - nejčastěji byl zmiňován popis kvality učitelské práce: *Popsat kvalitu učitelské práce při respektování osobnosti učitele a nejrozmanitějších postupů v jeho práci, popsat nejrůznější aspekty této práce v celé složitosti.*

Další aspekty:

Odměnit ty, kteří chtějí nadále na sobě pracovat a vytvořit ze školy dílnu lidskosti. Zvýšení prestiže školy jako vzdělávací a výchovné instituce před veřejností.

1) Charakterizovat profesi a v jejím rámci kvalitu práce.

2) Umožnit ocenění kvality, tj. vznik kritérií a nástrojů pro její oceňování.

■ Jaký užitek (a komu) by měl standard podle Vás přinést, pokud bude dobře zpracován?

Odpovědělo 96 respondentů, tj. 71 %.

	počet respond.	%
učitelům	24	25
žákům	20	21
ředitelům	15	16
celé společnosti	11	11
rodičům	10	10
tvůrcům	9	9
státu	5	5

3x – ministři, pseudoučitelům (didaktikům, kariéristům)

2x – pedagogickým fakultám, kontrolním orgánům

1x – školitelům

■ Jaké podmínky musejí být splněny, aby standard mohl dobře sloužit?

Odpovědělo 90 respondentů, tj. 67 %.

	počet respond.	%
dostatek peněz	19	21
jasný	6	7
srozumitelný	5	6
jednoduchý	5	6
musí s ním souhlasit učitelé	5	6
dostatek uchazečů o místo učitele	5	6
celospolečenské uznání	5	6
motivace	4	4
jednoduchý	4	4
materiální podmínky	4	4

3x – musí ho dělat učitelé, musí být uskutečnitelný v praxi, musí existovat standardy žáků a rodičů, musí být měřitelný

2x – informovanost, jednoznačnost, objektivita, důvěra v pedagogy, zakotvení v legislativě, dostupný manuál k použití, nová kritéria pro přijímání na ped. fakulty

1x – konkrétnost, ne příliš rychlé zavádění, rozdílnost pro různé typy škol, musí být prodiskutovaný, potřebný, přehledný, lehký zpracovatelný, kontrolovatelný, dlouhodobě testovaný, podpora vedení školy, proškolení, důslednost a dodržování, ocenění úspěšným, existence nástrojů evaluace, smysluplnost, spravedlivý přístup ředitele školy, zájem realizovat ho, součást dalších změn, stručný, schopní realizátoři, zavedení maturit, respektování, ověřování druhou státní zkouškou, delší čas a větší pozornost věnovat praxím v průběhu studia, nenechat dostudovat každého

Shrnutí: Podmínky nutné pro splnění standardu lze asociovat do dvou skupin:

1. parametry dokumentu – srozumitelný, jednoznačný, konkrétní, jednoduchý, realizovatelný...
2. podmínky pro zavádění – finance, shoda učitelů, společenský konsenzus, dostatek uchazečů o místo učitele, motivace, materiální podmínky...

■ Kdo by měl vytvářet a zajišťovat podmínky pro to, aby standard mohl dobře sloužit?

Odpovědělo 87 respondentů, tj. 64 %.

	počet respond.	%
stát (MŠMT)	34	39
ředitel	15	17
učitelé	10	11
zřizovatelé	7	8
fakulty vzd. učitele	5	6

3x – ČŠI, žáci

2x – kraje, obce, rodič. skupiny, nezávislá instituce

1x – profesní skupiny, soukromá firma, pedagogický sbor, rada školy

Shrnutí: respondenti přisuzují povinnost vytváření podmínek především státu (39 %) a ředitelům a učitelům (28 %). Do odpovědi se promítalo různé porozumění tomu, co je možné si představit pod pojmem „aby standard mohl dobře sloužit“ – buď to může znamenat, že učitelé ho musí ve své praxi zohlednit (a pak za vytvoření podmínek zodpovídají učitelé), nebo že nějaký jiný subjekt musí vytvořit vhodné podmínky pro to, aby ho učitel ve své praxi mohl zohlednit.

■ Měla by kvalita práce učitele mít vliv na výši jeho mzdy?

Odpovědělo 101 respondentů, tj. 75 %.

	počet respond.	%
ano	87	86
ne	10	10
nevím	4	4

V komentářích se přímo k tomu, kdo by měl hodnotit práci učitele, vyjádřilo pouze 12 respondentů, tj. 12 %.

	počet respond.	%
ředitel	10	77
žáci	2	15

■ V čem spatřujete hlavní rizika, která mohou ohrozit úspěšné a užitečné fungování standardu v praxi?

Odpovědělo 92 respondentů, tj. 68 %.

	Počet respond.	%
formalizmus	15	16
neobjektivita hodnotitelů	11	12
nedostatek financí	10	11
byrokracie	7	8
nedostatek učitelů	7	8
neměřitelnost	6	7
nepřijetí standardu učiteli	6	7
nechuť učitelů	5	5
způsob hodnocení	5	5
zneužití	4	4

3x – přetlak nabídky nad poptávkou na středních školách, akademický přístup a teoretizování
 2x – méně času na děti, rodiče, absence podpory, složitost, nejednoznačnost, šablonovitost
 1x – bezduché přenášení zahraničních zkušeností, nepružnost starších učitelů, postihování neplnění, neveřejnost, média, absence koncepce vzdělávání, nezodpovědnost, plošné zavedení, lobbistické tlaky, špatně připravený dokument, nepochopení, nezapojení žáků a studentů, obavy z nových metod, výchova dětí v rodině, změna vlády, znevažování zkušeností z praxe, únik financí ze škol do jiných institucí, odebrání pravomocí řediteli, obejitelnost, propojení s finančním ohodnocením, nepropojení s finančním ohodnocením, rychlá a uspěchaná řešení, švejkovsky dokonalá aplikace, načasování – příliš mnoho reforem ve stejné době, chybějící motivace, chybějící vize profesního růstu, preference průměrných jedinců

■ Má standard být povinný pro všechny učitele?

Odpovědělo 95 respondentů, tj. 70 %.

	Počet respond.	%
ano	42	44
ne	36	38
nevím	17	18

■ Měl by podle Vás standard popisovat pouze jednu úroveň kvality závaznou pro všechny učitele, nebo má obsahovat i vyšší úrovně, které by dosahovali pouze někteří vynikající učitelé?

Odpovědělo 78 respondentů, tj. 58 %.

	počet respond.	%
pouze jedna úroveň	13	17
více úrovní	44	56
nevím	21	27

■ Jak by se podle Vás mělo postupovat, pokud nějaký učitel nedosáhne základní úrovně standardu?

Odpovědělo 80 respondentů, tj. 59 %.

	počet respond.	%
při dlouhodobém opak. neplnění rozvázat prac. poměr	10	17
odejít ze školství	9	15
hledat příčiny, podle nich rozhodnout o dalším postupu	8	14
nabídnout pomoc a podporu	7	12
doplnit vzdělání	7	12
nižší finanční ohodnocení	6	10

3x - nijak

2x - ověřit, zda je to pravda

1x - nezískání certifikátu, měl by dostat neplacené volno (čas na přemýšlení), napomenutí, snížení úvazku

■ Kdo a jak by podle Vás měl posuzovat, zda učitel dosahuje kvalit popsanych ve standardu?

Odpovědělo 91 respondentů, tj. 67 %.

	počet respond.	%
jeden subjekt	28	31
víc subjektů	35	38

3x – nikdo

2x – nevím

Pokud by měl učitele hodnotit pouze jeden subjekt, pak se většina respondentů domnívá, že by to měl být ředitel (23 resp., 81 %). Pro hodnocení ČŠI, učitelem, rodičem, žáky nebo nezávislým odborníkem byl ve všech případech pouze 1 respondent.

Pokud by mělo učitele hodnotit více subjektů, měly by se na hodnocení podílet následující subjekty:

	počet respond.
ředitel	20
žáci	14
rodiče	13
nezávislý orgán	11
ČŠI	10
kolegové	10
vedení školy	8
učitel	4

3x – veřejnost

2x – kraj, školská rada, vedoucí předmětového týmu, komise z MŠMT

1x – oborový odborník, kolegové z jiných škol, fakulta, kontrolní orgán, zřizovatel, bývalý absolvent

■ Měla by být vytvořena jedna společná verze standardu pro všechny učitele MŠ, ZŠ a SŠ?

Odpovědělo 95 respondentů, tj. 70 %.

	počet respond.	%
ano	10	11
spíše ano	15	16
spíše ne	10	11
ne	56	59
nevím	4	4

■ Jakým způsobem by měl být standard využíván v přípravném vzdělávání učitelů?

Odpovědělo 80 respondentů, tj. 60 %.

	počet respond.	%
VŠ by na něj měly připravit	13	16
měl by být součástí přípravy učitelů	13	16
měl by na něj být kladen důraz na praxích	8	10
měl by být zohledněn už v přijímacím řízení	8	10
studenti by s ním měli být seznámeni	5	6
nijak	4	5
nevím	4	5

1x – navýšení hodinové dotace, sjednocení výuky, upozornění na náročnost a nedocenenost profese

■ Jak má být standard využíván pro podporu profesního růstu učitelů?

Odpovědělo 70 respondentů, tj. 52 %.

	počet respond.	%
pro podporu DVPP	15	29
nijak	11	21
podmínka platového postupu	6	12

3x – nevím, akreditacemi

2x – podklad pro sebereflexi, funkčně

1x – je předčasné se k tomu vyjadřovat, opěrné body pro profesní rozvoj, podpora implementace, ukazovat cestu

■ Domníváte se, že tvorba standardu profese učitele je potřebná?

Odpovědělo 103 respondentů, tj. 76 %.

	počet respond.	%
ano, v každém případě	12	12
ano, pokud budou vytvořeny podmínky	33	32
spíše ne	10	10
ne	46	45
nevím	2	2

■ Vyhovuje Vám předložené členění standardu (zvolené oblasti a podoblasti)?

Odpovědělo 79 respondentů, tj. 59 %.

	počet respond.	%
ano	25	32
ne	22	28
nevím	32	41

■ Jaké úpravy členění případně navrhuje?

Odpovědělo 43 respondentů, tj. 32 %, konkrétní návrhy poskytli 4 respondenti.

1. návrh: rozšířit o oblast výchovy mimo vyučování, pedagogů volného času a pod.

2. návrh: podle typu školy, na které bude učitel vyučovat

3. návrh:

Cíle žáků

Cíle rodičů

Cíle společnosti

4. návrh: Rozdělila bych Profesní rozvoj učitele na více podskupin:

Oborové dovednosti (znalost metodiky, učebnic, aktivní účast na školeních, sebevzdělávání v oboru), Jazykové dovednosti (znalosti spisovné češtiny a pravopisu - STÁLE PROBLÉM I U STŘEDOŠKOLSKÝCH UČITELŮ! - a znalosti cizích jazyků), Počítačové dovednosti (v dnešní době je dovednost používat počítač, programové vybavení a digitální techniku klíčové pro mezinárodní vzdělávací projekty z EU), Další specifické dovednosti (znalosti z jiných oborů apod.)

- *Vymezení profesních způsobilostí týkajících se vyučování a učení (popis profese) - viz komentář na konci příspěvku.*

Komentář na konci příspěvku:

NÁVRH PROFESNÍCH DOVEDNOSTÍ UČITELE

sleduje vývoj a způsob uplatňování oboru ve společenské praxi

obor (tj. znalosti, postupy, koncepce) přetváří ve vzdělávací cíle (vědomosti, dovednosti, postoje)

stanovuje hierarchii (pořadí a provázanost) jednotlivých cílů

ke vzdělávacím cílům vybírá a strukturuje vzdělávací obsah (zdroje, otázky, úlohy, cvičení)

disponuje zásobou postupů, činností, aktivit, kterými usměrňuje učení žáků vzhledem ke zvoleným vzdělávacím cílům

vybírá metody s ohledem na zjištěné vzdělávací potřeby žáků

používá metody, které žáky motivují k učení a přispívají k jejich osobnostnímu rozvoji

umožňuje žákům pracovat aktivně

zjišťuje vlastnosti, schopnosti a vzdělávací potřeby žáků

stanovuje kritéria, pravidla a způsoby hodnocení žáků

sleduje individuální pokrok žáků

zjišťuje míru dosahování vzdělávacích cílů (měří a pozoruje)

reflektuje úspěšnost vyučování a učení žáků

řídí a koordinuje činnosti skupin žáků i jednotlivců

vybírá komunikační prostředky s ohledem na věkové a individuální zvláštnosti žáků

vymezuje hranice volnosti jednání žáků, formuluje jeho pravidla a vede žáky k jejich pochopení a dodržování

řeší konflikty mezi žáky

- *Vymezení profesních způsobilostí týkajících se aktérů vzdělávání a života školy.*
- *Vymezení profesních způsobilostí týkajících se odborného a karierního růstu (třídní učitelé, metodici, uvádějící učitelé, fakultní učitelé, zástupci, ředitelé, inspektori).*

■ Zde je prostor pro Vaše návrhy nebo úpravy formulací, které by standard měl obsahovat

- větší důraz na důležitost neustálého zkvalitňování a doplňování znalostí a dovedností pedagoga v jeho aprobovaném oboru
- konání nepravidelných a neoznámených kontrol
- nutnost dotáhnout standard až do fungujících praktických postupů "měření", resp. hodnocení jeho jednotlivých parametrů
- mělo by v něm být jasně napsáno, jak se bude dosahovat jednotlivých kroků, jak se to odrazí na platech, když bude učitel dělat to a to, má to ten a ten význam
- méně odborných formulací
- více konkrétních popisů, ze kterých by si každý mohl vybrat (viděl by se sám za daným textem)
- jiná verze pro laickou veřejnost, nebo k jednotlivým bodům připojit graficky odlišený vysvětlující popis s konkrétními případy (ty by neškodily ani pro učitele)
- standard v jiných zaměstnáních
- je schopen vytvořit prezentaci v PowerPointu na téma svého oboru a doprovodit ji stručným jednoduchým komentářem v anglickém jazyce
  - vytvoří projekt na eTwinning
  - je schopen vytvořit svůj blog nebo www stránku pomocí WYSIWYG editoru nebo internetových stránek se šablonami
  - opraví žákům hrubé chyby v textu (netýká se jen češtinářů, ale všech učitelů!)
  - hovoří se žáky spisovně, srozumitelně a se správnou výslovností
  - je schopen vybrat vhodnou učebnici pro své žáky tak, aby splňovaly jeho požadavky na cíle výuky
  - průběžně se seznamuje s novinkami a novými poznatky ve svém oboru
  - má svou práci rád
  - je ochoten pracovat i nad rámec svých běžných pracovních povinností
  - dokáže ve třídě zjednat pořádek, pokud žáci vyrušují
  - dává žákům dobrý příklad v chování a plnění svých pracovních povinností
  - dokáže žákům stanovit přijatelné hranice nevhodného chování, za které už nelze jít
  - má u žáků respekt
  - dokáže žáky rozesmát
  - umí si dělat legraci sám ze sebe
  - je důsledný k žákům i k sobě

- Nejsou popsána kritéria, indikátory kvality, není jasné, zda bude nutno splnit všechna kritéria, v jaké kvalitě...

■ Jakékoli Vaše komentáře k tématu diskuse

Odpovědělo 78 respondentů, tj. 58 %.

Otázky k parametrům diskuse:

Proč u některých otázek není možnost odpovědět slovně?

Zveřejní MŠMT poměr kladných a záporných reakcí, které se vyskytnou na tomto webu k tomuto projektu?

Návrhy k dokumentu:

Dále se dokmňívám, že standardy by neměly být neměnné, mělo by být více stupňů (určitě více než dva), mezi kterými by byla prostupnost jak nahoru, tak ale i dolů (pokud má někdo např nejvyšší standard, ale přijde nějaká vážná objektivní stížnost, může se posunout zase dolů).

V dnešní době, kdy na školy nastupují slabé ročníky (a střední školy se perou, aby vůbec někoho nabraly), nelze výsledky práce učitelů objektivně hodnotit podle toho, kolik toho jejich žáci umějí a znají. Protože toho znají stále méně a méně... Takže "důkazy" o dobré práci učitele typu žákovských prací jsou naprostý nesmysl!

Návrhy k pravomocím učitelů:

Myslím si, že učitelé nepotřebují standardy ale větší pravomoce ve svých třídách. Pokud si k nim mohou žáci a studenti dovolit skoro vše bez jakéhokoli účinného postihu tak je určitě něco špatně ...

Návrhy k inspiracím:

Doporučuji pozornost návrhu jednoho z účastníků diskuse - věnovat pozornost dánskému školství.

Připomínky k zavádění:

Jak je možné, že text vůbec neřeší, kdy a jak se bude učitel dále vzdělávat při plném pracovním vytížení? Má si na to snad brát dovolenou či neplacené volno, jako jsem to musel činit já, když jsem podnikal archivní výzkum v zahraničí? Jaké možnosti mu vedení školy bude schopno systémově nabídnout, jestliže se bude jednat o dlouhodobější proces? Krátkodobé nárazové kurzy se v případě rozvíjení kompetencí ukazují jako neefektivní vyhazování peněz.

Mohu-li navrhnout konkrétní věci, tak:

1. na papírování spojené s RVP apod. dejme školám pomocnou plnoúvazkovou pracovní sílu (hovořím spíše za své kolegy, kteří jsou třídními - ti opravdu takřka jen vyplňují formuláře a ze zbytku sil učí)

2. jako přínosný bych viděl např. systém rozesílání informačních e-mailů s aktuálními informacemi učitelům konkr. oborů (např. zeměpisu, přírodopisu aj. věd, které doznávají změn v čase), aby byli v obraze s tím, co se ve světě mění. Je to časově i finančně rozhodně méně náročné a podobně efektivní jako mnohá školení.

III. Syntetická část

■ 1. Obavy diskutujících a námitky namířené proti myšlence standardu

Obavy a námitky byly na základě zadání formulovány v „já-formě“ a ilustrovány konkrétními výroky.

„Nebudu mít podmínky pro kvalitní výuku dle standardu“

Zamyšlíme-li se nad tím jak by měl vypadat učitel a jaké by měl mít kvality, nebylo by třeba také zabývat se tím, jací jsou dnešní žáci, jak se liší od těch před deseti, dvaceti a více lety. Jací asi budou v budoucnu. Co potřebují. Myslím, že jsou dnes mnohem většími individualitami než dříve, mají potřebu osobního projevu, který se v počtu 30 ve třídě projevuje někdy jako nekázeň. Mají potřebu individuálnější péče. To ale ve stavávajících počtech žáků ve třídě není možné. Ani sebegeniálnější učitel, nemůže dát prostor tolika vyhraněným individualitám během hodiny. Myslím, že více než neustále probírat kvalitu učitele, by kvalitě výuky pomohlo zamyslet se nad podmínkami jeho práce, nad počtem žáků na jednoho učitele v hodině, zda-li je v dnešní době únosné.

Měly by být splněny podmínky pro dobré fungování školy - státní i soukromé, podmínky pro výuku, vzdělávání pedagogů, ...

Souběžnou podmínkou je dostatečné zafinancování školství na potřebné změny, např. při změnách přípravy učitelů na fakultách (nové předměty ap.) a dalším vzdělávání učitelů.

Kvalitní zázemí ve školách, peníze na pomůcky, nábytek, vybavení, učebnice, demonstrační pokusy, exkurze, ...

„Nebudu za kvalitní práci lépe ohodnocen(a).“

Důvody:

- nedostatek peněz
- „obcházení“ standardu

Školství musí být financována slíbenými 7% HDP, JEN PAK MÁ SMYSL O NĚČEM TAKOVÉM SE BAVIT

Bude to opravdu znamenat zlepšení i platových podmínek pro kvalitní učitele nebo to bude boj o zachování současného stavu?

upravit tarifní mzdy, aby dosáhly důstojné úrovně, zajistit, aby nadtarifní složky platu nebyly vypláceny jen v tom případě, když jsou zrovna peníze

„Nebudu mít motivaci pro dosahování standardu.“

Jak motivovat učitele stávající, kteří nebudou moci projít změněnou profesní přípravou, která vyplyne z požadavků standardu, aby se aktivně a neformálně tomuto tématu byli ochotní věnovat?

„Nebudu standardu rozumět.“

Důvody:

- je nesrozumitelný
- je psaný příliš teoretickým jazykem

Nebude dokument napsán tak, že bude nesrozumitelný a bude vyžadovat složité dobírání se obsahu a smyslu - sotva se učitelé vypořádali s tímto problémem v RVP - ŠVP?

„I když se budu sebevíce snažit, nebude mi to k ničemu, protože žáci si neplní povinnosti.“

Důvody:

- problémoví žáci, kteří si neplní své povinnosti (a je standard nenapraví)

Problém našeho školství není kvalita učitele, ale to, že žáci neplní své povinnosti. Moc dobře znají svá práva a ta zneužívají. Ale nějak se ve školství vytratily povinnosti studentů.

„Budu mít méně času na výuku.“

Důvody:

- nutnost formálního dalšího vzdělávání
- papírování
- příprava na zvládnutí standardu
- standardizační zkoušky
- další z mnoha zásadních změn, na které musím reagovat

Zase další papírová válka, která nám sebere možnost se věnovat nějaké žákům prospěšné činnosti.

Proč se prostě a jednoduše nevrátíme zase k tomu klasickému učení a plýtváme dalším časem, který by se mohl věnovat na vzdělávání studentů.

Proč jsou učitelé zavalováni stále novou a novou prací - viz ŠVP, nové maturity, ESF apod.?

„Budu nucen(a) k nesmyslným činnostem.“

Důvody:

- o standardu rozhodují ti, kteří školství nerozumí
- po změně vlády to stejně nebude platit

Zase mám svíravý pocit v žaludku, že budu muset dělat něco, co k ničemu nepovede.

až se změní vláda, tak se to hodí do koše a veškerá vydaná energie bude k ničemu

Jak zajistit po počítačnické vlně elánu při tvorbě nového dokumentu, aby se nestal jen dalším dokonale zpracovaným, ale v životě našeho školství postupně formálním kusem papíru, který nebude mít návaznost na další potřebné změny ve školství?

veřejná diskuse je pouze divadélko pro lidi a že je již dávno rozhodnuto o realizaci tohoto podivného projektu

„Budu hodnocen(a) neobjektivně.“

Důvody:

- nekvalitní dokument
- neobjektivní hodnotitelé (např. vedení školy)
- neobjektivní proces (zaměření na certifikáty ze vzdělávacích akcí, různé výkazy apod.)

Ne všichni ředitelé jsou ale kvalitní, nelze proto nechat hodnocení jen na nich.

Kdo bude mentorem-služebně starší kolegové? V tom případě to často může být z bláta do louže..

Standardy se mohou stát jednosměrnou zbraní, tedy lidé nezasvěcení, nepovolání či dokonce nesoudní mohou na základě vlastního subjektivního a třeba zcela neracionálního pocitu nebo motivování neúměrnými požadavky \“mávat\“ standardy a tvrdit, že ten či onen učitel je nesplňuje a např. žádat o výměnu učitele ve třídě svého dítěte apod.

„Budu znevýhodněn(a) oproti těm, kteří sice neučí lépe, ale umí lépe „prokazovat“ nebo jsou zadobře s panem ředitelem/paní ředitelkou.“

Důvody:

- hodnocení bude formální a založené na dokumentech, nikoliv na výkonu
- hodnocení bude neobjektivní (kamarádčkování)

\“Standardizace\“ učitelů přinese hon kantorů za vzděláním. Ti kteří budou kariéru dělat tak budou mít peníze, ostatní mohou dobře učit a být s dětmi, ale mají smůlu...

Bude mít více peněz učitel, který doma studuje (protože atestacemi se nic nenaučí), nebo ten, který si dá s panem (paní) řídící kávičku?

A znova - kdo bude umět dobře právnícky slohovat, bude neprůstřelný, i když ve třídě bude veřejným nebezpečím...

„Budu pociťovat tlak ze strany rodičů na formální, snadno kontrolovatelné stránky vyučovacího procesu.“

Pochopí to široká veřejnost? Bude v praxi fungovat podle původní myšlenky?

„Budu nucen(a) k omezení kreativity, k „nepřečnickování“ a pouze k „standardnímu“ výkonu učitelské profese.“

Důvody:

- standard bude škatulkovat
- při standardizaci bude snaha vše „zprůměrovat“

Nebude to jen bič na méně konformní, avšak inovující učitele, kteří se hůře vtěsnávají do ministerských tabulek?

■ 2. Pozitivní očekávání diskutujících vzhledem ke standardu tj. důvody, které diskutující uvádějí, když hájí myšlenku standardu

Pozitivní očekávání diskutujících vzhledem ke standardu lze rozdělit do několika skupin:

1. vymezení kvality – a to jak minimální úrovně, tak standardní úrovně, popřípadě navazujících stupňů

Stanovit minimální úroveň profesní způsobilosti a to nejen z hlediska dosaženého vzdělání ale hlavně přístupu ke vzdělání a výchově žáků.

Vyčištění učitelské profese od neodborných pracovníků, kteří nemají potřebné vzdělání a tudíž nemohou dětem poskytnout kvalitní a fundované informace z jednotlivých oborů.

Měřitelně popsat kvalifikovaného a kvalitního učitele.

Žákům - lepší učitele

rodičům - vodítko pro výběr učitele a školy

Učitelům - vodítko pro vlastní odborný růst

ředitelům - vodítko pro hodnocení

Smysl standardu je

1. minimalizovat nižší kvalitu

2. zvednout průměr

3. ocenit kvalitu

Je to velice důležité, konečně. Pokud se někteří ředitelé se brání, jak jsem se dočetl, bojí se o ztrátu vlastní moci.

2. definování podmínek kariérního postupu učitele a vazby na finanční ohodnocení

hlavním smyslem, je dát kariéře!!!(jak zvláště to zní) učitele jasný řád a podmínky k dosažení služebně vyššího postu s výrazně lepším ohodnocením

3. pomoc učitelům samotným

Pomoci učitelům v hledání sebe sama, v sebehodnocení, pojmenování svých schopností a dovedností.

4. definování státní zakázky pro fakulty vzdělávající učitele i pro DVPP

Profil absolventa pedagogických studií, tj. cíl pro poskytovatele učitelského vzdělání včetně dalšího vzdělávání.

Předložit pedagogickým fakultám materiál, který jim umožní upravit učební plány a přístup k přípravě učitelů tak, aby byl absolvent skutečně učitelem, a ne jen chodící encyklopedií.

Na základě vytvořeného standardu analyzovat problémy a potřeby učitelů a poskytnout kvalitní DVPP.

Pomoci podporovat soustavné vzdělávání pedagogů, následně implementování obohacujících prvků do praxe - zároveň v ideální budoucnosti zlepšením kvality práce zlepšit i vztah dětí ke vzdělávání, ke škole obecně.

...mohlo by to prospět kantorům ve formě tréninku ("Když studenti dělají tohle, měl bych zareagovat takto, abych je dovedl k tomu a tomu.")

5. objektivizace hodnocení učitelů

Měřítka pro hodnocení a oceňování učitelů v rámci školy.

6. zvýšení prestiže učitelského povolání

Pomalu vybudovat respekt veřejnosti.

zařadit učitele do popředí nositelů vzdělanosti a pokroku ve vývoji lidského konání

Také učitelům samotným, budou se cítit lépe - sebevědoměji na zdravém základě a budou více oceňováni žáky i veřejností.

7. zlepšení výsledků vzdělávání

Domnívám se, že standard je velmi potřebný. Myslím si, že bez něj se nám nepodaří zlepšit výsledky vzdělávání srovnávané v mezinárodních výzkumech - PISA, TIMMS.

Poměrně komplexně jsou pozitivní očekávání vyjádřena v následujícím výroku:

Je to souhrn nějakých kvalit člověka, který bude předepsán pro uchazeče ke studiu na pedagogických fakultách, tyto kvality budou na těchto školách dále rozvíjeny, budou rozvíjeny i dalším vzděláváním v průběhu zaměstnání, kvalitní učitel bude pak odměňován nejen podle tarifu, ale také podle kvality práce, kterou odvádí. Tyto kvality budou měřitelné různými kritérii, které si stanoví školy, část jich může být stanovena právě tímto standardem.

■ 3. Návrhy a otázky k procesu veřejné diskuse

Návrhy:

Učitelé by měli být intenzivněji vyzýváni ke spolupráci či diskuzi, aby se nejednalo standardně "o nás bez nás".

Pokud se má vést veřejná diskuse, tak by neměla být řízena anonymně a každý autor konečné verze dokumentu (platí i o zkušebních materiálech státních maturit) by měl být konkrétní osobou s uvedením kompetencí pro daný úkol.

Uvítala bych víc nějakou možnost komentovat konkrétně jednotlivé body...

Otázky:

Proč u některých otázek není možnost odpovědět slovně?

Zveřejní MŠMT poměr kladných a záporných reakcí, které se vyskytnou na tomto webu k tomuto projektu?